

Vize a cíle pro období 2022-2026

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milé studentky a milí studenti, dovoluji mi, abych na prvním místě především poděkoval Vám všem, tj. akademickým pracovníkům a všem zaměstnancům fakulty, vedení sesterských fakult a vedení univerzity v předchozích dvou funkčních obdobích a také Vám, studentům a absolventům, za dosavadní spolupráci ve snaze přispět k rozvoji naší fakulty. Všichni svůj čas dělíme mezi několik životních priorit, a proto si dovoluji na tomto místě poděkovat také své rodině.

Nestandardní situace posledních měsíců vedla na naší univerzitě k tomu, že máme za sebou hned několik voleb do různých fakulturních a univerzitních orgánů. V tomto kontextu si zvláště cením podpory, kterou jste mi projevil v návrhovém kole voleb kandidáta na funkci děkana a současně děkuji všem, kteří svůj zájem o budoucnost fakulty vyjádřili svou volební účastí.

Agronomická fakulta je strategicky významnou součástí naší univerzity úspěšnou v získávání projektů, produkující kvalitní výsledky

tvůrčí činností a její stabilitu lze dohlédnout trvalým zájmem uchazečů o studium a respektem u odborné veřejnosti. Dnešní portfolio pokrývaných oblastí je široké a z této rozmanitosti pramení naše síla.

Opíráme se přitom o dlouholetou **tradiční a společenskou potřebnost**. Uvědomění si strategického významu zemědělství a potravinářství se však vyvíjí. Současná geopolitická situace je přes samotnou tragédii blízkého válečného konfliktu také obrovskou příležitostí pro zdůraznění nezbytnosti, resp. návrat prestiže zemědělství a potřebnosti kvalifikovaných odborníků, tzn. absolventů našich studijních programů. Lze očekávat, že právě probíhající energetická krize se brzy rozšíří na krizi potravinovou.

Poslední léta ovlivněná pandemií situací významně ovlivnila naše chování a přes nesporné výhody celosvětově navazujících výrobních řetězců jsme svědky tzv. deglobalizace, tzn. návratu k **lokální produkci a krátkým zpracovatelským a distribučním řetězcům**. Při připočtení probíhající klimatické změny a značné surovinové závislosti evropských zemí se nám zformuje silná kombinace současných výzev.

Naši reakci může být kromě zapojení do **prezentace významu zemědělství** pro společnost, tj. produkce dostupných a zdravotně nezávad-

ných potravin při zachování udržitelnosti hospodaření v krajině, také větší integrace principů tzv. **oběhového hospodářství** do vzdělávací a vědecko-výzkumné činnosti fakulty. I přes dynamický vývoj posledních týdnů bychom neměli rezignovat na zapojení do odborných diskusí kolem budoucího směřování Evropy (Green Deal a návazné strategie, zejména Farm to Fork).

Kromě vnějších vlivů je pro další rozvoj fakulty limitující **vnitřní provozní funkčnost** univerzity. S nadějí je možné se přihlásit k vytyčeným cílům nového vedení univerzity. Základem je vymezení činností v oblasti podpory a služeb, které budou zajišťovány rektorátními pracovišti a činnostmi, které bude zabezpečovat fakulta sama prostřednictvím děkana. Zajištění administrativní a technické podpory pro učitele, výzkumníky a studenty je náš úkol, naše starost a neměli by být nijak omezováni či zdržováni. Je třeba zajistit, aby servisní pracoviště a s tím související administrativní procesy sloužily nám a ne opačně, abychom my sloužili procesům.

Významnou roli může sehrát také racionální **digitalizace agend**. Nové nastavení a pravidla fungování servisních složek se ve výsledku odrazí v přerozdělování finančních prostředků získaných fakultou, tzn. v našem podílu na rozpočtu univerzity.

Personální rozvoj

Bohatá historie, pevně ukotvená tradice ve vzdělávání, špičkové vybavení pro vědu a výzkum jsou dobrými předpoklady, avšak skutečný obraz fakulty tvoří především **lidé**, tzn. naši učitelé, vědci, další zaměstnanci a také studenti, popř. úspěšní absolventi. Základní snahou by proto mělo být vytváření **kvalitních pracovních podmínek** stávajícím pracovníkům na všech úrovních.

Zvláštní pozornost pro personální zajištění našich odborných oblastí do budoucna je třeba věnovat výběru kvalitních **doktorandů** a zajištění adekvátních podmínek pro jejich

rozvoj, včetně finančního zabezpečení. Jsou to naši budoucí post-doci, akademici či vědci. Počítat s „volnými“ odborníky v našich specifických oborech na trhu práce příliš nelze. Z druhé strany je k výchově kvalitních doktorandů nezbytné zajištění dostatek erudovaných školicí, tzn. docentů a profesorů, kteří jsou aktivní ve své oblasti výzkumu, zejména projektově a publikačně.

Kritickým bodem pro zachování kontinuity zajišťovaných oborů je odměňování především **začínajících pracovníků** v porovnání s podobnými pozicemi na jiných institucích. Motivací pro mladší kolegy může být mj. možnost kariérního

růstu v podobě habilitačního nebo jmenovacího řízení a v tom směru je cílem dlouhodobější stabilita pravidel.

Při současné míře inflace je třeba počítat s obecným tlakem na **růst mezd**. Zvyšuje se tak význam externích zdrojů, tzn. projektových, z operačních programů EU, resp. získaných komercializací výsledků nebo smluvním výzkumem, které by mohly snížit míru potenciálního přerozdělování na úkor jiných oblastí.

Pro stabilizaci personálního zabezpečení hrají klíčovou roli možnosti **osobního růstu** pracovníků, za-

městnanecké benefity, flexibilní pracovní doba, motivační systém pro vědecko-výzkumné výstupy a v neposlední řadě chystané rozšíření komplexního hodnocení akademických pracovníků o tzv. třetí roli s odrazem ve mzdách.

Ne vše má konkrétní finanční hodnotu. Pro některé kolegy je cenná

možnost kombinovat práci z domova a docházení na pracoviště, což přispívá ke sladování práce s rodinným a osobním životem. Pro každého z nás je důležitá komunikace s nadřízeným, s kolegy a případné veřejné ocenění dosažených úspěchů – např. ceny rektora.

V neposlední řadě má svůj význam dobrá atmosféra na pracovišti, vzájemný respekt jeden k druhému, samotná možnost být členem úspěšného týmu, pracoviště, fakulty. Budujme proto v sobě sounáležitost se svým oborem, se svou fakultou, s naší společnou značkou – JSME AGRO.

Vzdělávací činnost

Primárně naše studijní programy odrážejí **poptávku po absolventech** v daných odborných oblastech, ať již našich tradičních zemědělsko-potra-

vinářských nebo příbuzných. Pro udržení aktuálnosti a atraktivity nabízených studií je nutné posílit komunikaci se zaměstnavateli při tvorbě a správě studijních programů a integrovat je do programových rad nebo zvýšit jejich zapojení do vedení závěrečných prací. Novým prostorem je i vyšší podíl praxí v profesně orientovaných studijních programech. Vhodnou komunikační platformou by mohla být případná Rada pro spolupráci s praxí, která je obvyklá na jiných vysokých školách.

V některých oblastech, zejména týkajících se produkčního zemědělství, je poptávka větší než množství absolventů. Při diskusích se zástupci MZe (min 3 poradci ministra jsou z naší řady) je zdůrazňována potřeba absolventů zemědělských oborů, zejména potom z oblasti rostlinné produkce. Vzhledem k omezenému zájmu a propadavosti v prvních ročních by bylo možným řešením **zapojení potenciálních zaměstnavatelů** již do rozhodovacího procesu maturantů při výběru studia na vysoké škole. Nápomocen by mohl být i pozitivní obrat v demografickém vývoji.

Vzdělávání, a tím částečně **formování mladé generace** je vysoce zodpovědná role, čímž lze ovlivnit budoucnost celé společnosti. Naším cílem by tak neměla být snaha o „naplnění studenta informacemi až po okraj“, ale snaha motivovat, vyvolat zájem a nejlépe nadšení pro obor, v duchu známého citátu sv. Augustina „Kdo chce druhé zapalovat, musí nejdřív sám hořet.“ U studentů je tak třeba podporovat samostatnost, kreativitu a zodpovědnost za své úspěšné studium a následné adekvátní uplatnění.

Energie, elán, entuziasmus je **studentům** vlastní v každé době. Využijme tak jejich názorů a postřehů a zapojme je do programových rad zodpovědných za formování a správu jednotlivých studijních programů. Využijme i nadále jejich aktuálních studijních zkušeností a věkovou blízkost pro získávání nových uchazečů o studium, popř. při zajištění propagačních aktivit fakulty. Rád bych v tomto směru navázal a rozšířil spolupráci s tzv. studentskými ambasadory.

Nezastupitelná je role studentů v zajišťování **zpětné vazby** ve vzdělávacím procesu, popř. v určování dalšího směřování fakulty při strategických diskusích. Přínosem by mohla být účast studentů v diskusi o systému hodnocení kvality pedagogického procesu.

Příští akademický rok skončí přechodné období v podobě souběhu starého a nově akreditovaného systému studií. Máme možnost naplňovat nově akreditované **bakalářské a navazující magisterské studijní programy**. Současně je však třeba vyhovět požadavkům NAÚ, které spočívají zejména v doplnění **publi-**

kační činnosti vyučujících. Kontrolní zprávy máme letos odevzdat u cca poloviny Bc. a cca třetiny NMg. programů. Podpora většího propojení řešených výzkumných témat a vzdělávacích aktivit bude další prioritou pro nastávající období a bude ji třeba promítnout i do publikačních výstupů jednotlivých vyučujících. Na úrovni studijních programů se při nedávné akreditaci podařilo silné výzkumné skupiny integrovat (např. Molekulární biologie a biotechnologie).

Z hlediska organizačního bude nutné znovu otevřít oblast pravomocí a povinností **garantů studijních programů** a jejich interakce s vedoucími ústavů.

Nabídka našich studijních programů je stále aktualizována a v nejbližším období budeme mít možnost připravit akreditaci nového profesního Bc. programu zaměřeného na pivovarnictví a sladařství a podílet se na akreditaci nových programů napříč univerzitou, a to v rámci Národního programu obnovy. V souvisejících diskusích se skloňují termíny Zemědělství 4.0, Cirkulární bio-ekonomika, Precizní zemědělství atd.

Také **doktorské studijní programy (DSP)** jsou nyní čerstvě akreditovány v novém kreditovém systému a naší aktuální výzvou je udržet, tzn. úspěšně akreditovat programy z oblasti rostlinolékařství, potravinářství a odpadového hospodářství. Dalším cílem v DSP je získání institucionální akreditace pro dosud neúspěšné oblasti vzdělávání Zemědělství a Potravinářství. Možnost vychovávat doktorandy ve všech oblastech našeho odborného působení je podmínkou personálního rozvoje fakulty (viz výše). I přes chystané

změny v organizaci doktorského studia ze strany MŠMT bude **finanční zajištění doktorandů** prioritou.

Máme za sebou dva „covidové“ roky, které významně ovlivnily vzdělávání studentů, zejména potom praktickou a laboratorní výuku. Současně jsme všichni byli nuceni rychleji přepnout na online a distanční formy vzdělávání. **Online metody** nenahradí osobní kontakt, nicméně pro snadnější zařazení přednášky odborníka ze zahraničí nebo z praxe jsou využitelné i do budoucna. Přes

úspěšný přesun našich prezentačních akcí do virtuálního prostoru vítám jejich návrat do prezenčního módu, ať už v oblasti výstavnictví nebo komunikace se středními školami.

Pandemická situace významně ovlivnila také zahraniční mobility studentů i akademických pracovníků a významně zasáhla i do naplnění studijního programu General Agriculture. Mimo to je **internacionalizace** vzdělávacího procesu často limitována jazykovými kompetencemi studentů i akademických pracovníků.

Pozornost by proto měla i nadále být věnována podpoře stáží pracovníků a výjezdů studentů s cílem zdokonalování aktivní znalosti především angličtiny.

Pokračující **digitalizace studijních agend** je nezbytností života ve 21. století. V této souvislosti vítám vyšší akcent nového vedení univerzity na tuto oblast s případnou revizí stavu a možnostmi efektivnějšího využívání stávajícího UIS, popř. aglomerací mnoha různých samostatných informačních systémů.

Vědecko-výzkumná činnost

Jméno **G. J. Mendela** v názvu univerzity nám zvláště v zahraničí otevírá dveře, ale současně i zavazuje. Využijme letošní **200. výročí** narození k prezentaci našich zkoumaných témat a s tím spojených výsledků.

Agronomická fakulta je **leaderem ve vědě a výzkumu** na naší vysoké škole a pomáhá ji profilovat jako výzkumnou univerzitu. Naše nedávné hodnocení ve škálování univerzit s výsledným označením písmenem „C“ však není příliš lichotivé a v důsledku může znamenat pomalejší rozvoj institucionálního financování. Ambicí fakulty by mělo být významně přispět k posunu alespoň o jeden stupeň.

Důraz bude v nadcházejícím období kladen na **kvalitu a excelenci vědecko-výzkumných výstupů** a podporovány budou výstupy s mezinárodním významem anebo aplikované s přímým společenským dopadem. Cílem bude udržení trendu v **růstu podílu publikací v časopisech s IF v prvním kvartilu (Q1)**, popř. v prvním decilu (D1). Pro podporu tohoto cíle bude důležité zachování motivačních mzdových stimulů. Analogií pro Q1 publikaci bude i nadále pro technické disciplíny udělení patentu.

Kvalitní výstupy tvůrčí činnosti nám pomohou nejen v hodnocení

výzkumných organizací pomocí Metodiky 17+, ale umožní nám akreditovat studijní programy ve všech stupních studia, zejména potom doktorské, a usnadní nám udržení a rozvoj všech habilitačních oborů a oborů ke jmenování profesorem. Tlak na kvalitní výstupy přinese více úspěšných řízení novým docentům a profesorům a ti mohou být následně kvalitními školiteli při výchově nových doktorandů, ze kterých se mohou stát post-doci a akademičtí nebo výzkumní pracovníci. Oborové **výzkumné portfolio** by tak mělo být **provázáno s hlavními oblastmi vzdělávání**, ve kterých realizujeme studijní programy. Jedině tak bude zajištěn dlouhodobě udržitelný rozvoj fakulty.

Předpokladem pro zdar tohoto procesu a z druhé strany i jeho výsledkem je úspěšné získávání **výzkumných projektů**. Díky podpořeným projektům jsme schopni lépe publikovat a uznání vědeckou komunitou v podobě citací našich výstupů je zase vstupenkou pro akceptaci dalších projektových žádostí.

S podporou tvůrčí činnosti souvisí projektový management a speciálně podpora se strany servisních pracovišť. Cílem pro nejbližší týdny bude **posílit projektové oddělení děkánátu**, a to s ohledem na vysoký nárůst řešených projektů (o 84 %, resp. o 278 % v získaných prostředcích za

posledních 5 let) i s ohledem na očekávanou změnu struktury a zaměření rektorátního odboru.

Široký záběr fakulty ve výzkumných tématech ilustruje také bohaté spektrum přístrojového vybavení laboratoří, klimaboxů a zkušeben. Trvalou naší snahou je jejich maximální využití, k čemuž slouží zveřejňování ceníků služeb nebo udržování seznamu přístrojů v tzv. virtuální sdílené laboratoři anebo prezentací výzkumných směrů a vybavení pracovišť vedoucími ústavů na kolegiích děkana v posledním roce. Pro efektivnější využití bude podporováno sdílení těchto výzkumných kapacit pro tvorbu meziústavních či mezifakultních týmů.

Třetí role

Vzhledem k povaze univerzity jako veřejné vysoké školy financované

převážně ze státního rozpočtu je naší povinností působit ve veřejném prostoru, a kromě základního poslání ve

vzdělávání a vědecko-výzkumné činnosti poskytovat i další služby. Na druhé straně jsou to spojené nádoby

a naše větší zapojení do **služeb veřejnosti** může zpětně generovat větší zájem o naše studia.

Službu společnosti spatřuji především ve dvou rovinách. V první řadě je to spolupráce s praxí, popularizace našich výsledků výzkumu, přednášky pro odbornou veřejnost, plnění dny a v neposlední řadě uplatnění výsledků výzkumu formou **transferu technologií a poznatků**, kde má naše fakulta obrovský potenciál. Pro ko-

mercializaci výsledků se nabízí intenzivnější kooperace s Jihomoravským inovačním centrem, jehož je MENDELU spoluzřizovatelem.

Druhou rovinu spatřuji potom v **komunikaci s absolventy**, jejichž pozitivní vztah k vystudovanému oboru, pracovišti jejich závěrečné práce či fakultě, resp. univerzitě, není dostatečně zhodnocen. Jsou mezi nimi často úspěšní manažeři firem, pracovníci státní správy, výzkumní

pracovníci a další významní představitelé. Většina z nich vzpomíná na svou alma mater nekriticky a může ovlivnit potenciální uchazeče o studium ve svém okolí. Cítím v tomto směru náš dluh, který již začal být umazáván např. prezentací našich významných absolventů v Agrozhledu nebo nově zasíláním informačního newsletteru. Dalším krokem by měla být revize spolku absolventů, popř. část nově připravovaného webu věnovaná přímo absolventům.

Účelová činnost na školních podnikcích

Zejména Školní lesní podnik Masy rykův les Křtiny byl v minulosti hlavním zdrojem tzv. **neveřejných prostředků** pro dofinancování našich výzkumných projektů. Dramatické dopady kůrovcové kalamity na hospodaření v lesích to však změnilo.

Pro praktickou výuku nám slouží dominantně Školní zemědělský podnik v Žabčicích, kde byla právě dokončena **rekonstrukce zázemí pro studenty** a přebudována stáj pro výuku studentů zootechnických disciplín. Význam vlastního podniku vzrostl spolu se spuštěním nového

profesního studijního programu **Profesní zemědělství**. Naši trvalou snahou je rozvíjet propojení školního podniku a vzdělávací a výzkumné činnosti, ale i tzv. třetí role.

Školní podnik je opakovaně demonstrační farmou MZe a v nejbližší budoucnosti nás čeká nákup strojní investice pro pokusnou stanici, popř. dobudování venkovního zázemí pro nyní často přítomné studenty.

Opakovaně jsou předmětem diskusí povinnosti podniku vyplývající ze zákona o zadávání veřejných zakázek a nárůst cen prostředků pro rostlinnou výrobu, kde chceme být aktivním partnerem. Vzhledem k rostoucím nákladům na pohonné hmoty lze iniciovat znovuotevření debaty o zajištění **krátkodobého ubytování studentů** na školním podniku.

Systém řízení

Základním nástrojem řízení fakulty je její **rozpočet**. Ten je možné vnímat ve dvou rovinách, a to jako dohodu rektora s děkany fakult o přerozdělení finančních prostředků získaných fakultami ze dvou hlavních zdrojů, tj. prostředků na vzdělávací činnost a za výsledky ve vědě a výzkumu.

Druhá rovina je rozpočet fakulty měřem dovnitř. Zde budu primárně cítit podporu činností, které finanční zdroje vytvářejí. Sekundárně můžeme podpořit, po vnitřní diskusi, i jiné cíle, zejména udržení některých dočasně podfinancovaných oblastí, oborů nebo zajištění nových směrů z dlouhodobého pohledu. Obecně se jedná o princip **zásluhovosti** a na druhé straně o princip **solidarity**.

Přestože můžeme pro letošní rok očekávat nárůst rozpočtu jako univerzita, budeme se muset vyrovnat

s rekordním **nárůstem cen energií** a pohonných hmot a nejistým výhledem v růstu nákladů obecně. Pro případné **úspory** jsem již na sklonku svého mandátu prosazoval technické opatření k možnému sledování spotřeby po jednotlivých ústavech či pracovištích, protože pouze při znalosti vlastní spotřeby se dá racionálně uvažovat o úsporách.

V souvislosti s očekávaným růstem nákladů a nepříznivou situací ve státních financích **roste význam externích zdrojů**. Pro nejbližší období to budou prostředky z tzv. Národního plánu obnovy nebo nový operační program EU, a to Jan Ámos Komenský (OP JAK). Naše úsilí bude směřováno do obou prioritních oblastí (Výzkum a vývoj a Vzdělávání) po dohodě na univerzitní úrovni.

Přerozdělování fakultních prostředků do značné míry kopíruje univerzitní zásady. Rozpočet by měl být

stabilizujícím prvkem, tzn. jeho pravidla transparentní a v základních parametrech stálá. Hodnocení vědecko-výzkumné činnosti prostřednictvím tzv. M bodů by měla korespondovat s požadavky na kariérní růst (habilitační a jmenovací řízení), na hodnocení akademických pracovníků nebo na akreditace.

Roli děkana vnímám ve třech rovinách, tj. v aktivitách směřujících vně fakulty a univerzity, na univerzitní úrovni a dovnitř fakulty.

Přes mnohé, co bylo v oblasti PR odvedeno, je osoba děkana viditelným **fyzickým reprezentantem** fakulty, a proto by měl najít čas na významné odborně společenské akce.

Naši fakultu lze charakterizovat jako silnou, strategicky významnou, s nejdelší tradicí, s největším rozpočtem, většinovým podílem na výsled-

cích vědy a výzkumu a s dominantním materiálním i lidským potenciálem, a přesto je třeba její postavení a zájmy hájit i na univerzitní úrovni.

Směrem dovnitř působí děkan fakulty nejen jako důležitý řídící, ale zároveň i jako pojící prvek. Vzhledem k decentralizaci fakulty mají významné řídicí pravomoci, a s tím spojenou zodpovědnost, jednotliví vedoucí ústavů, jejichž personální obsazení je klíčové. Ve sjednocování je hlavní úkol děkana čitelně a srozumitelně vysvětlovat potřebné souvislosti akademické obci a komunikací předcházet problémům, popř. citlivě a efektivně řešit nastalé situace.

Pro běžné provozní rozhodování je děkan obklopen proděkankami a

proděkany pro jednotlivé oblasti činností naší fakulty a jsem rád, že většina z nich zůstala ve svých funkcích.

Zásadní rozhodnutí je podle mého názoru potřeba vždy podrobit kritické analýze a následně široké diskusi napříč fakultou a jejími orgány.

Pro řízení fakulty na úrovni děkana nebo vedoucích ústavů je významným pomocníkem **technická a administrativní podpora**. Proto je třeba spolu s vedením univerzity zintenzivnit elektronizaci agend při současném snížení diverzity informačních systémů. Samozřejmým cílem by mělo být přenesení jejich fungování v uživatelsky přátelské podobě i do mobilních zařízení.

Předložené vize a cíle jistě nemohou obsáhnout všechny situace, které se v životě fakulty objeví. Jsou však tvořeny v souladu se schváleným Strategickým záměrem Agronomické fakulty, kde naleznete i další aspekty.

Jako zaměstnanci trávíme na fakultě většinu svého aktivního života a pro mnohé z nás je to životní styl či poslání. Jako studenti máme pobyt na fakultě spojený s jedním z nejkrásnějších životních období, na které pak rádi vzpomínáme. Kultivujme proto tento zvláštní živý organismus, jehož energií tvoří elán stu-

dentů a zapálení pro svůj obor u akademiků. Mějme úctu k tradicím, jeden k druhému a radujme se z dobře vykonané práce. Jsem přesvědčený, že naše fakulta má obrovský potenciál a je na nás, nakolik jej budeme schopni využít.

Pro naplnění tohoto předsevzetí nabízím svou energii a čas a také své

dosavadní zkušenosti a získané kontakty, obojí díky Vaší důvěře v předchozích volbách.

K případnému vedení fakulty budu přistupovat s hrdostí a respektem, ale také s pokorou a zodpovědností k tradici, ke kolegům, k nastupující generaci, k budoucnosti fakulty a celé společnosti.

V Brně 19. dubna 2022.

Pavel Ryant